

## **Saksframlegg**

---

ÅRSMELDING 2005 - KOMMUNALT RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Arkivsaksnr.: 06/991

---

**Forslag til innstilling:**

Bystyret godkjenner årsmelding for 2005 fra Kommunalt råd for funksjonshemmede.

## **Trondheim kommune**

### **Saksutredning:**

Rådet for funksjonshemmedes årsmelding ble behandlet og godkjent av rådet 07.03.2005.

I Rådet for funksjonshemmedes retningslinjer § 8 heter det:

” Etter hvert kalenderår utarbeider Rådet en årsrapport som blir utsendt til funksjonshemmedes organisasjoner i Trondheim, kommunens sentraladministrasjon og avdelinger og andre Rådet mener det er forsvarlig å tilstille årsmeldingen.”

Praksis har vært at årsmeldingen også sendes bystyret som endelig godkjenner årsmeldingen.

I henhold til vedtak i bystyresak 146/05 skal årsmeldinger sendes for framtiden til rådmannen for kommentarer før politisk behandling.

### **Rådmannens kommentar til Rådet for funksjonshemmedes årsmelding 2005:**

”Årsmeldingen gir en god oversikt over rådets saker i 2005. Rådmannen vil vektlegge rådets vedtak i videre oppfølging av de ulike sakene. Rådmannen tar årsmeldingen til orientering.”

### **Konklusjon**

Årsmeldingen for 2005 legges med dette frem for bystyret.

Bystyresekretariatet i Trondheim 24.03.06

Kari Aarnes  
Leder for Bystyresekretariatet

Astri Finnanger  
juridisk rådgiver

Vedlegg: Årsmelding for Kommunalt råd for funksjonshemmedes 2005.

**ÅRSMELDING  
FOR  
KOMMUNALT RÅD FOR  
FUNKSJONSHEMMEDE I TRONDHEIM  
2005**

## Trondheim kommune

### FORMÅL OG OPPGAVER.

Kommunalt råd for funksjonshemmede ble opprettet av Trondheim sosialstyre 22.11.1972. Rådets opprettelse og virksomhet er i samsvar med de anbefalinger Sosialdepartementets rundskriv I-42/99 gir når det gjelder representasjonsordning for funksjonshemmede i kommunene. Rådet skal fungere som et rådgivende organ for kommunen, og skal gis anledning til å behandle alle saker som gjelder de funksjonshemmedes levekår. Rådet har også avgjørelsesmyndighet i tildelingssaker som angår tiltak for funksjonshemmede, hvor den økonomiske støtten tildeles etter nærmere bestemte retningslinjer.

### SAMMENSETNING.

Rådet består av 6 representanter fra organisasjonene, 3 politisk oppnevnte og en fra hvert administrative fagområde. Det har skjedd en endring i sammensetningen av Rådets medlemmer i 2005. Inger Johanne Munkvold fra Norges Astma- og allergiforbund gikk bort, og Gudrun Lid Sæther fra samme organisasjon trådte inn i hennes sted 29.09.2005. Nytt varamedlem er Johan Petter Hesselberg, Landsforeningen for ryggmargsskadde, fra 29.09.2005.

### SAKER/MØTER.

I løpet av 2005 ble det avholdt seks ordinære møter. I disse møtene ble følgende saker behandlet:

Februar: Trondheim - en funksjonsvennlig by.

April: Kommunalt råd for funksjonshemmedes tilskudd til tiltak.

Juni: Boligprogrammet, kommunal plan for idrett og friluftsliv, lokal forskrift om tilsyn med bygninger, områder m.m., tilskudd til tiltak.

September: Dagtilbudet for yrkeshemmede, tillegg til rådets årsmelding, tjenester til utviklingshemmede, tilskudd til tiltak

November: Brannvern i sykehjem, omsorgsboliger og boligstiftelsen for trygdeboliger, kunnskapsbyen Trondheim og byintegreert universitet og høyskole, Havstein II, organisering av aktivitetstjenesten, internkontroll- statusrapport 2005 fra helse- og velferdstjenesten, Trondheim kommunes budsjett 2006.

Desember: Tilsyn utenfor skoletid for funksjonshemmede elever, organisering av hjemmetjenesten- evaluering, transport for funksjonshemmede- høringssvar, høringsuttalelse NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet.

Rådet har avgitt uttalelser i en rekke saker, og disse følger som vedlegg.

Det er avholdt to **fellesmøter** hvor brukerorganisasjonene var representert; ett i mars og ett i oktober. Følgende tema har vært berørt: Transporttjenesten for funksjonshemmede, tilrettelegging for barn med ADHD og Asberger i skolen, felles serviceerklæring, tilgjengelighet på offentlige steder, uførepensjon som lønnstilskudd m.v.

Arbeidsutvalget har hatt møter for å forberede rådets møter. Sakliste er utarbeidet, gjennomgått og det er utarbeidet forslag til vedtak i de aktuelle saker.

Rådet har invitert flere fra Rådmannens stab til møtene for å orientere om ulike saker.

## Trondheim kommune

### ØKONOMI/BUDSJETT.

Rådet hadde i 2005 et budsjett på kr 250.000 hvorav kr 211.000 ble fordelt til funksjonshemmedes organisasjoner. Rådet kan tildele økonomisk støtte for tiltak som kan fremme de funksjonshemmedes levekår. Retningslinjene og søknadsskjema presenteres på rådets hjemmeside under Trondheim kommune.

### ORGANISATORISKE ENDRINGER.

Rådet fikk ny sekretær fra februar 2005; juridisk rådgiver Astri Finnanger.

### ANNET

En brosjyre som beskriver rådet ble sendt til trykking i november 2005.

### KOMMUNALT RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE HAR I LØPET AV 2005 FATTET FØLGENDE UTTALELSER:

#### Dagtilbudet for yrkeshemmede:

Rådet for funksjonshemmede ber Bystyret om å unngå nedskjæringer i dagtilbudet til yrkesvalghemmede. En nedskjæring som foreslått vil gå ut over livskvaliteten til de som er inne under tjenesten, og samtidig vil ingen nye brukere få et dagtilbud fra høsten 2005. Kommunalt råd for Funksjonshemmede vil minne om merknaden fra flertallet i bystyret under budsjettbehandlingen for 2005, som vil ha en økning i budsjettet for dagtilbud for 2006. Når nye brukere får tilbud må dette ikke medføre dårligere tilbud for eksisterende brukere

#### Tilsyn utenfor skoletid for funksjonshemmede elever:

Kommunalt råd for funksjonshemmede går imot forslaget om egenandel på ungdoms- og videregåendetrinnet, og ber om at andre løsninger vurderes.

#### Høringsuttalelse NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet:

Kommunalt råd for funksjonshemmede slutter seg til Rådmannens forslag til høringsuttalelse i forbindelse med NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet.

Rådet har imidlertid én bemerkning til høringsutkastets § 11 som angår dispensasjon fra kravet om universell utforming av bygg og anlegg. Det følger av lovtkastet at dispensasjon kan gis der det foreligger ”*vernehensyn eller andre særlig tungtveiende grunner*”. Rådmannen anfører at denne dispensasjonsbestemmelsen bør tilpasses ordlyden i den eksisterende og den nye plan- og bygningsloven (jfr. Bygningslovutvalgets NOU 2005:12), slik at dispensasjonsadgangen i begge lover er avhengig av at *særlige grunner* foreligger.

Kommunalt råd for funksjonshemmede har ingen merknader til utkastets passus vedrørende vernehensyn, men vil bemerke at forarbeidene og evt. veiledere som kan bli utarbeidet til loven, må gi føringer for hvordan dette kriteriet skal forstås og praktiseres. Erfaringen med dispensasjonsadgangen i plan- og bygningsloven viser at begrepet ”*særlige grunner*” lett kan uthules. Adgangen til dispensasjon bør i utgangspunktet være en sikkerhetsventil, slik at dispensasjon fra krav til universell utforming kun kan gis i sjeldne tilfeller.

#### Kommunalt råd for funksjonshemmedes budsjettuttalelse:

Alle henvisninger til sidetall i denne uttalelsen er fra rådmannens forslag til økonomiplan 2006-2009.

### Kultur:

## Trondheim kommune

I likhet med funksjonsfriske ønsker funksjonshemmede å kunne ta del i samtlige av kommunens kulturtilbud. Kultursektoren må derfor tilrettelegges slik at dette er gjennomførbart, og må samtidig omhandle tilbud til funksjonshemmede. Dersom kommunens kultur- og fritidstilbud gjøres tilgjengelig for *alle borgere* vil behovet for spesialtilbud bli svært lite.

På side 113 under "Andre" ligger det inne et tilskudd på 200 000 kr som heter funksjonshemmedes lag og organisasjoner; dette er en pott for integreringstiltak. Denne potten har stått stille i mange år. RFF mener det er på tide å se på denne summen og oppjustere den ift. til prisutviklingen i Norge hvis den ikke helt skal miste sin funksjon.

### Oppvekst:

Rådmannen bekrefter på side 8 i fremlegget at det har vært en vekst innen barne- og familietjenesten de siste årene. Dette kan blant annet forklares med at diagnosterte barn blir stadig yngre, samtidig som antallet er stigende. Rådmannen antyder en reduksjon i utgiftene, hvor det bl.a. henvises til nye faglige metoder.

RFF er imidlertid ikke sikker på at kommunen vil lykkes med disse nye metodene, og vil sterkt understreke at hvis man ikke lykkes med reduksjonene/de nye metodene, må ikke dette gå utover tjenestetilbudet til barn og unge.

Rådmannen ønsker å redusere antall ekstra undervisningstimetall, jfr. side 9. RFF vil i den forbindelse minne om rettskravet på spesialundervisning i opplæringslova § 5-1, samt at barn med forskjellige diagnoser og vedvarende hjelpebehov er økende. I dag har 4,5 % av elevene i trondheimsskolen vedtak om spesialundervisning, jfr. side 52-53. Rådmannen uttaler at han ikke er sikker på at det budsjetterte beløp dekker behovet, jfr. side 59-60. Ettersom det ikke er lagt inn en buffer for eventuelle overskridelser er RFF sterkt bekymret for eventuelle nedskjæringer i løpet av budsjettåret 2006.

RFF mener omsorgs- og tilsynstilbudet for elever med utvidet SFO-tilbud er for dårlig iht. til tilbakemeldingene fra enkelte skoler. RFF krever at bemanningen økes og det vil dermed være nødvendig med en budsjettøkning på dette området.

Rådet viser til side 72 i budsjettfremlegget, og setter spørsmålstegn ved om Trondheim kommune i tilstrekkelig grad har tatt i betraktning økningen i tilfeller av barn med psykiske problemer.

Rådet registrerer også at det ikke er budsjettert for bekreftet behov for dagtilbud om sommeren for skolepliktige elever, jfr. side 76 i budsjettfremlegget.

### Brukerstyrt personlig assistanse (BPA):

Det vises til side 80 i budsjettfremlegget, hvor det uttales at økte utgifter til BPA bør styrkes slik at budsjettet er mer i tråd med forbruket; i alt 4 millioner for å dekke forbruksveksten i 2005. Da er det ikke rom for vesentlige flere vedtak i 2006, mens det legges inn en økning utover i planperioden med 1 million pr. år.

RFF vil presisere at BPA er en lovbestemt tjeneste og at det må finnes midler slik at behovet dekkes. I Trondheim kommune føres det en restriktiv linje ift. vurdering av nye søknader om BPA. RFF finner det beklagelig av det heller ikke for dette budsjettår er funnet rom for vesentlig flere vedtak. Rådet vil igjen presisere at BPA er en måte å organisere tiltak, som for brukeren er mye bedre. BPA er heller ikke nødvendigvis dyrere enn tiltak organisert gjennom hjemmetjenesten. Derfor er det beklagelig at det ikke finnes rom for å prioritere brukernes behov og ønske.

## Trondheim kommune

RFF vil videre peke på følgende innenfor området hjemmetjenester og dagtilbud:

Når det gjelder hjemmetjenester og dagtilbud på s. 94; det vises til "Utfordringer": (Utdrag):

- Mange ønsker brukerstyrt personlig assistent, men får avslag på dette.
- Mange brukere får ikke stå opp eller legge seg når de ønsker, da sonene og Trygghetspatruljen ikke har tilstrekkelig kapasitet.
- Mange brukere opplever å få hjelpen fra altfor mange ukjente hjelpere.
- Mange utviklingshemmede har ventet i flere år på et bo- og tjenestetilbud. Det står 40 hjemmeboende i kø for å flytte til egen bolig med bistand/omsorgstjenester og ca. 50 venter på dagtilbud.

Det vises videre til "Tiltak" på side 95: (utdrag):

- Vedtak i saken om tjenester til utviklingshemmede følges opp
- Organisering av arbeidslag for å gi riktig kompetanse til brukere og redusere antall forskjellige hjelpere pr bruker.

RFF mener dette er områder som det er viktig å holde fokus på. For mange funksjonshemmede vil tiltak som reduserer antall "hjelpere" øke livskvaliteten.

Transporttjenesten for funksjonshemmede:

På budsjettforeleggets side 81 fremgår det at transport for funksjonshemmede er foreslått redusert med 1,8 mill. Det presiseres at dette ikke vil medføre en reduksjon i forhold til dagens tjenestenivå.

RFF er kjent med at de innsparte midler blir brukt til skole- og arbeidsreiser for funksjonshemmede. Det har aldri vært tenkt at midler overført fra fylkeskommunen til fritids- og private reiser skulle bli brukt på denne måten. RFF mener at innsparinger grunnet avtaler med transportørene må komme brukerne av TF-tjenesten til gode, slik at antall reiser øker. RFF er videre bekymret for at reforhandling av någjeldende avtale vil føre til økte kostnader per reise, og at denne måten å budsjettere på vil føre til et redusert tilbud.

Tilskudd til organisasjoner av funksjonshemmede:

Det følger av side 84 i forelegget at samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner bør intensiveres.

Rådet mener dette må forutsette en økning i tilskuddene til slike lag og organisasjoner for bedre å sette dem i stand til å delta på de arenaer der kommunen ønsker det.

I vedlegg 2, side 2" tilskudd til foreninger, lag og frivillighetssentraler" økes potten beskjedent med 1,73%.

I tildelingen til RFF økes potten med 1,2 %. RFF ønsker å presisere at det aller meste av denne potten brukes til tildelinger til funksjonshemmedes lag og organisasjoner.

Ubudsjetterte behov:

Rådet viser til kapittel 12 Boligtjenester, side 130, "Behov det ikke er funnet plass til i Rådmannens budsjettforslag", punkt 3:

*"Universiell utforming er en statlig strategi som også er fulgt opp av Trondheim kommune gjennom vedtak i "Trondheim - en funksjonssvinnlig by" og i vedtatt Boligprogram. Det er vesentlig for kommunen at innbyggerne bor i egne hjem lengst mulig. En*

## Trondheim kommune

*prøveordning i samarbeid med Husbanken kunne ha blitt satt i verk som grunnlag for eventuell langsiktig strategi for å øke bevisstheten om og etterspørselen etter universiell utformede boliger. Prøveordningen kunne på grunnlag av forutgående analyse om dagens boligmarked og forutsetninger for hvor/hvordan bo for å klare seg hjemme lengst mulig være en kampanje for å oppfordre husstander over en gitt alder til å vurdere bosituasjonen og samtidig gi informasjon og rådgivning om skifte av bolig. Kostnad: kr. 500 000,-”*

RFFs kommentar:

Med tanke på eldrebølgen som kommer kan en ikke se at kommunen har råd til å la være å investere kr 500 000,-. Det vil bidra til å begrense nødvendigheten av fremtidige kostnader til omsorgstjenester, omsorgsboliger og sykehjemsplasser for mange ganger denne summen.

RÅDET FOR FUNKSJONSHEMMEDE HAR GITT FØLGENDE TILSKUDD TIL TILTAK I 2005:

Rådet tildelte tilskudd til følgende organisasjoner i 2005:

Landsforeningen for polioskadde	15000
NORILCO	5000
Trh og omegn Astma og allergiforening	0
Søndagsklubben Havstein bydelshus	0
Sør-Trøndelag ME-forening	19000
Landsforeningen for slagrammede	6000
Kontaktklubben for døvblinde	8000
Landsforeningen for trafikkskadde	6500
Norsk Thyreoideaforbund	3300
Norsk forening for cystisk fibrose	10000
Angstringen	3000
Fibromyalgiforeningen i Trh.	3200
Cerebral Paraeseforeningen	25000
LSHDB	8000
Trondheim Døveforening	0
A/S Østmarken Boliglag	0
Foreningen for hjertesyke barn	20000
Norsk landsforening for laryngeectomerte	3750
LHL	15000
Mental Helse Trondheim	5000
Norges Blindeforbund	15000
Sør-Trøndelag Smerteforening	3250
Handikappede barns foreldreforening	19000
Norges Handikapforbund Trondheim	5000
Landsforeningen for kvinner med bekken- løsningsskader	3000
Landsforeningen for ryggmargsskadde	5000
Trondheim Hørselforening	5000
Afasiforeningen	0
<b>Til sammen:</b>	<b>211000</b>



# **Trondheim kommune**

Trondheim 01.03.2006

Oddvar Øyan  
Leder

Astri Finnanger